

Principekader contracten en constructieve dialoog tussen cultuurcentra en gemeenschapscentra & de podiumkunstensector (muziek, comedy, theater, dans, ...)

De cultuurcentra / gemeenschapscentra en de bookers en/of managers van artiesten zijn partners. Beiden willen voldane artiesten, tevreden publiek, betaalbare producties, mooi gespreide tournees, ... Aan de basis van dergelijke win-win liggen goede afspraken, faire deals en transparante contracten.

Om hieraan tegemoet te komen werkte een werkgroep van programmatoren van VVC en LOCUS een principekader uit. Dit is een overzicht van richtlijnen en aandachtspunten die als 'standaardnorm' door de cultuurcentra en gemeenschapscentra worden aanvaard, maar waarbinnen vrij onderhandeld kan worden. Contracten zijn nu eenmaal onderhevig aan tijd, plaats, personen en zoveel andere factoren. Op die vrijheid willen we absoluut geen beslag leggen.

Dit principekader werd ruim bediscussieerd in diverse vergaderingen van cultuurcentra en gemeenschapscentra en geniet bijgevolg een breed draagvlak in de hele werksort.

Deze tekst werd vervolgens goedgekeurd door de Raad van Bestuur (10 maart 2010) en de Algemene Vergadering (24 maart 2010) van de VVC.

I. Specifieke context cultuurcentra en gemeenschapscentra

Cultuurcentra zijn gemeentelijke instellingen met een brede maatschappelijke opdracht van cultuurspreiding, participatie en gemeenschapsvorming. Infrastructuur en personeel zijn gemeentelijk en ook de werkmiddelen om deze maatschappelijke opdracht te realiseren komen van de gemeentelijke en Vlaamse overheid. In concreto worden deze werkmiddelen (overheidsgeld) onder meer ingezet om het verenigingsleven te ondersteunen, vorming & educatie op te zetten, naast het aanbieden van een cultureel /artistiek programma en een zo ruim mogelijk publiek met dit aanbod te bereiken. Cultuurcentra en gemeenschapscentra zijn gesubsidieerde instellingen die zich begeven op een gesubsidieerde én op een vrije markt: 1) de centra kopen zowel gesubsidieerde als niet-gesubsidieerde producties aan en 2) prijzen dit aan bij het publiek dat steeds meer keuzes kan maken uit een breed vrijetijdsaanbod.

Het beheer van de centra kan verschillen. Doorgaans zijn cultuurcentra gemeentelijke instellingen, maar wordt de programmatie behartigd door een vzw. Sommige cultuurcentra worden volledig beheerd door een vzw (inclusief personeel).

Onevenwichtige partages en stijgende gages zetten het budget van de centra onder druk. Winst hoeft een centrum niet te genereren, wel financiële ruimte om ook minder bekende en minder rendabele producties te plaatsen, om te investeren in jong talent, in de verruiming van het publiek... Kortom: om te bouwen aan de volle zalen van de toekomst en om artiesten een podium te bieden.

Het cultuurcentrum heeft naast de gages en de extra kosten gebonden aan een productie, nog heel wat 'vaste' kosten om een voorstelling te kunnen laten plaatsvinden: personeel – zowel programmator, technici, administratief personeel als onthaalmedewerkers, ticketverkoop (ticketingsoftware), promotie (seizoensbrochures, website, ...), infrastructuur (investeringen en renovatie in het gebouw, theaterzaal, automatische trekken, ...), onderhoud en energiekosten, ... Dankzij deze investeringen, zowel materieel als personeel, krijgen bookers en artiesten een zekere garantie dat de productie of voorstelling goed zal ontvangen en ondersteund worden, dat de artiest in de best mogelijke omstandigheden zijn artistiek werk kan tonen en dat het publiek ten volle kan genieten van de voorstelling.

II. Duidelijke en volledige contracten

Zowel producenten als organisatoren worden min of meer 'gepakt' door de tijd. De molen van prospecteren, boeken, tourneeplanning, communicatie, seizoensbrochures, ... draait steeds vroeger op volle toeren. Dit maakt dat sommige producties worden 'ingehaald' door deze planning. Zo staat bijvoorbeeld bij het boeken de productie niet altijd op punt en zijn de technische noden daardoor nog niet volledig duidelijk. Dit heeft al eens tot gevolg dat organisatoren zich engageren in een contract zonder een correct zicht op de technische kost. Dit zorgt geregeld voor 'verrassingen'. Op deze verrassing komen er soms nog andere: vragen in de hospitality rider, het commissiecontract, vragen tot extra vrijkaarten ... Aan de planningsketen is weinig te veranderen, maar een aantal verrassingen kunnen wellicht vermeden of beperkt worden.

1. Mondelinge afspraken / Opties

Vaak worden afspraken eerst telefonisch gemaakt en deze durven wel eens wijzigen en achteraf verschillen in hoofde van beide partijen. Het is daarom aangewezen om ook voorlopige afspraken neer te schrijven, al is het maar in een e-mail ter bevestiging.

2. Contract

Het uitgangspunt is een volledig en transparant contract. Alle afspraken en verplichtingen staan er in vermeld zodat beide partijen duidelijk weten waartoe zij zich engageren. Aansluitende contracten behoren bij het "moeder"-contract en worden samen aan de organisator aangeboden.

3. Technische rider

De programmatoren willen het principe van technische samenwerking hanteren om de productie zo goed mogelijk te ondersteunen.

3.1 Vooraf: een orde van grootte bepalen

Vaak is de technische rider van de productie nog niet voorhanden op het moment van de contractbespreking en komt dit document later bij de organisator toe (in extreme gevallen soms een week voor de voorstelling). Om verrassingen hierbij te vermijden zou het goed zijn mocht in het contract aangegeven worden wat er qua techniek in grote lijnen vooropgesteld wordt, of wat de (in orde van grootte) te verwachten meerkost kan zijn. Hoe evolueert de productie? Welke technische noden worden verwacht?

3.2 Afstemming technische rider productie en technische fiche zaal organisator

Een productie komt steeds in een zaal met z'n specifieke mogelijkheden en beperkingen. Het is de verantwoordelijkheid van de programmator om dit aspect mee te nemen bij het bepalen van het programma. Maar ook de bookers/artiesten dragen hier een verantwoordelijkheid. Bij het afsluiten van het contract is de productie dikwijls niet klaar, en kan de programmator de vertaling van het concert naar zijn zaal ook niet echt maken. Een goede communicatie tussen programmator en booker/artiest is dan ook essentieel. Een afstemming van technische rider productie en technische fiche organisator in een constructieve dialoog tussen beide partijen kan heel wat verrassingen vermijden. Hierbij is het noodzakelijk dat technici van de productie en technici van de organisator op voorhand contact met elkaar hebben. De technische fiches van de meeste cultuurcentra zijn beschikbaar via de eigen website.

3.3 Technische rider voor theatertournee

Als er een theatertournee gepland wordt, lijkt het evident dat er een specifieke rider komt voor theaterzalen. Een technische rider voor festivals is niet gepast: deze is niet haalbaar en zorgt onnodig voor verwarring en frustratie. (vnl. in het geval van populaire muziek)

3.4 Afspraken i.v.m. technisch materiaal en personeel

Heel wat cultuurcentra investeren in technisch materiaal en in muziekinstrumenten (bv. piano). Uitgangspunt moet zijn dat het aanwezige materiaal gebruikt wordt. Enkel wanneer dit materiaal onvoldoende is, kan er extra bij gehuurd worden. Cultuurcentra beschikken doorgaans over kwaliteitsvol technisch personeel. Een goed gelijkwaardig aantal technici van de organisator en technici van de artiest is noodzakelijk voor het welslagen van de voorstelling: de technici van de organisator kennen de zaal, de technici van de artiest kennen de productie.

4 Hospitality rider

De programmatores willen het principe van een gastvrij onthaal hanteren. Wie met de voorstelling of productie van de avond rechtstreeks iets te maken heeft wordt graag onthaald. Indien mogelijk verkiezen organisatoren een lijst met namen.

De hospitality rider maakt deel uit van het contract. In tegenstelling tot de technische fiche is hier geen noodzaak om de productie af te wachten.

5 Transparante facturatie

Bij afloop vragen de programmatores een duidelijke en transparante factuur met een overzicht van alle kosten, zoals vooraf besproken.

III. Gages en partages

Gage

Bij theater-, dans- en gesubsidieerde muziekproducties gaat het veelal om vaste 'uitkoopsommen' of gages. Dit forfaitair bedrag wordt vooraf afgesproken en is bij wijze van spreken een "all-in". Het voordeel is dat het cultuurcentrum vooraf weet waar het aan toe is en kan berekenen of deze productie haalbaar is. Programmatores voelen aan dat deze 'uitkoopsommen' of gages de afgelopen jaren proportioneel sterk stijgen. De werksoort is daarom vragende partij voor meer transparantie en een constructieve dialoog met de (gesubsidieerde) kunstensector. Een eerste stap werd reeds gezet tijdens de denk- en discussiedag, georganiseerd door VTi en LOCUS op 26 februari 2010.

Partage

Voor het aanbod van populaire muziek, comedy, ... is er de laatste jaren steeds meer sprake van een 'partageregeling'. Momenteel wordt er echter telkens een andere invulling gegeven aan partage, afhankelijk van booker of van productie. Er is geen eenduidige definitie. Belangrijke elementen zijn risico-spreiding en winstname. Bij de onderhandeling over de partage-regeling zouden beide partijen moeten streven naar een evenwicht in het dragen van het risico. Daarom willen de programmatores een principe van partage formuleren.

Partage betekent dan dat voornamelijk de productiegebonden kosten (van beide partijen) die zo goed als mogelijk vooraf afgesproken zijn gedekt worden, vooraleer er 'winst' kan verdeeld worden. Productiegebonden kosten vanuit het standpunt van het cultuurcentrum zijn: auteursrechten, kost voor extra promotie, de extra huur van materiaal en muziekinstrumenten, BTW, hospitality, allerlei 'extra's' ...

We maken het onderscheid met 'productiegebonden', omdat het cultuurcentrum ook nog andere 'vaste kosten' heeft om eender welke voorstelling te kunnen laten plaatsvinden: personeel (techniek en onthaal), ticketverkoop (ticketingssoftware), infrastructuur, onderhoud en energiekosten,

Het uitgangspunt is risicospreiding en een win-win situatie voor beide partijen. Het is belangrijk:

- dat er een minimale waarborg is voor de gage van de artiest
- dat minstens de productiegebonden kosten gedekt kunnen worden
- dat er bij succes of populaire producties winst mogelijk is voor het CC en dat bij een minder succesvolle productie het risico gespreid is. De verantwoordelijkheid moet gedeeld worden.

In dat verband willen VVC en LOCUS de rondetafelgesprekken met Mmaf (Muziekmanagersfederatie), VAKAS, OKO (Overleg Kunstenorganisaties) en andere mogelijke partners verder zetten.

IV. Gezamenlijke verantwoordelijkheid leidt tot win-win situatie

Cultuurcentra / gemeenschapscentra en bookers / artiesten zijn dus partners, delen gemeenschappelijke belangen en bekommernissen:

- Hoe vermijden we overaanbod en overkill ? Hoe zorgen we voor een goede geografische spreiding ? Zowel organisatoren als booker en artiest hebben er baat bij dat eenzelfde productie niet in een kort tijdsbestek binnen een bepaalde regio speelt. Organisatoren onderling, maar ook de bookers kunnen dit vermijden door hierover te communiceren.
- Hoe zorgen we ervoor dat kleine podia rendabel blijven ? Theatertournees blijken immers een belangrijke bron van inkomsten voor een artiest. De cultuurcentra zorgen voor een fijnmazig netwerk van podia en zorgen voor 'nieuw' publiek dat men anders niet zou bereiken. Bookers, managers en artiesten hebben er bijgevolg baat bij dat dit circuit leefbaar blijft.
- Hoe zorgen we ervoor dat nieuw, aanstormend talent nog een podiumplaats krijgt?
- Hoe bieden we een antwoord op de toenemende commercialisering van de vrije tijd? Concert- en theaterbezoek blijken niet spectaculair te stijgen in het geheel van de vrije tijdsactiviteiten.
- Hoe bouwen we samen een goede promotie- en communicatiecampagne uit? De werving van publiek is een gedeelde verantwoordelijkheid. Het afstemmen van tekst- en beeldmateriaal, CD-releases, communicatie naar de pers en het publiek, ... staat op het voorplan in de dialoog tussen beide sectoren.

Goede afspraken en een prima verstandhouding tussen alle partijen kunnen heel wat problemen en misverstanden vermijden.

De Vereniging Vlaamse Cultuur- en gemeenschapscentra vzw (VVC) is de ledenvereniging van cultuurcentra en gemeenschapscentra in Vlaanderen en Brussel. Ze treedt op als spreekbuis t.a.v. de Vlaamse overheid en diverse andere organisaties. De VVC biedt een overlegplatform voor de leden en treedt in dialoog met andere partners met het oog op een brede ondersteuning, grotere professionalisering en positieve waardering van de sector.

Gallaitstraat 86/23 - 1030 Brussel | T 02 201 17 07 | F 02 201 07 19 | info@cultuurcentra.be | www.cultuurcentra.be

Sinds 1 januari 2009 is LOCUS het steunpunt voor bibliotheken, cultuur- en gemeenschapscentra en lokaal cultuurbeleid in Vlaanderen. LOCUS ondersteunt de gemeenten bij de uitbouw van een integraal en kwaliteitsvol cultuurbeleid en bij de opmaak en de uitvoering van een gemeentelijk cultuurbeleidsplan.

Priemstraat 51 - 1000 Brussel | T 02 213 10 40 | F 02 213 10 39 | info@locusnet.be | www.locusnet.be